

19.2.2021

VNK:n lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle koskien Fossiilittoman liikenteen tiekarttaa

Yleistä

Valtioneuvoston kanslia katsoo, että fossiilittoman liikenteen tiekartta on erittäin arvokas panos hallitusohjelman yhden päätavoitteen, hiilineutraalin Suomen saavuttamiseksi vuoteen 2035 mennessä. Tiekarttatyössä on kuultu laajoja intressiryhmiä, ja se esittää lukuisia konkreettisia politiikkatoimia, jotka ovat kehitettävissä jo tämän hallituskauden aikana tehokkaiksi kannustimiksi. Tiekartta on yksi tärkeimpiä panoksia myös hallituksen ilmasto- ja energiastrategian, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja ilmastolain päivittämisen prosesseihin.

Fossiilittoman liikenteen tiekartta arvioi lukuisien politiikkatoimien ja kannustimien kustannushyötyjä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä kustannuksina. Nämä esimerkit ovat arvokkaita sekä vertailtaessa eripolitiikkatoimia ja keinoja taloudellisesti, että annettaessa kustannuksia koskevia signaaleja myös muiden sektorien vastaavien selvitysten tekemiseen. Olisi hyvä, että jatkossa kehitettäisiin kustannushyötyanalyseja sellaisiksi, että eri taakanjakosektoreiden ja myös päästökaupan piirissä olevien toimintojen päästövähennyskustannuksia voitaisiin arvioida vertailukelpoisilla mittareilla.

Erityisiä kommentteja

Kohta 3 ja 3.3: Tiekartan tavoitteet ja toimet kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittamiseksi vuoteen 2030

Periaatepäättöluonnoksessa todetaan, että komissiolta odotetaan kesällä 2021 esitystä liikenteen kytkeytymisestä päästökauppaan sekä muista liikenteen päästövähennystoimista. Koska kotimaan liikennesektorilla tehtävät toimet ovat osin ehdollisia EU-tasolla tehtäville päätöksille, valtioneuvoston kanslia näkee, että periaatepäätöksessä tulisi selkeämmin eritellä komission aiheet päästökaupan laajentamisen ja syventämisen osalta (mahdollinen laajentaminen tieliikenteeseen, rakennuksiin ja meriliikenteeseen sekä lentoliikenteen ilmaisjaon vähentäminen) sekä muiden liikenteen päästövähennystoimien sisältö. Lisäksi valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä, että periaatepäätöksessä tuotaisiin selkeämmin ja eritellymmin esiin Suomen vaikuttamistavoitteita näihin aloitteisiin. Tällä osuudella tulisi korvata periaatepäättöluonnoksessa oleva yleisen tason virke: 'Suomi vaikuttaa siten, että tehtävä ratkaisu takaa ripeän, tavoitteen mukaisen päästöjen vähenemisen liikenteessä, mutta tarjoaa samalla kustannustehokkaan jouston tehdä tarvittavia lisävähennyksiä myös muualla päästökaupasektoreilla'.

Kohta 3.1.2 Autokannan uudistaminen

Periaatepäätöksessä todetaan, että Suomi vaikuttaa EU:n henkilö- ja pakettiautojen CO₂-raja-arvojen valmisteluun niin, että autojen CO₂-päästöt ovat selvästi nykyistä pienemmät vuoteen 2030 mennessä ja että kaasukäyttöiset henkilö- ja pakettiautot huomioidaan raja-arvoissa omana kokonaisuutenaan. Valtioneuvoston kanslia kiinnittää huomiota siihen, että tässä yhteydessä voisi

olla tarkoituksenmukaista mainita, että Suomi tukee komission suunnitelmia päivittää myös raskaan liikenteen ajoneuvojen päästöstandardeja.

Jouni Varanka
Yksikön päällikkö

Jukka Uosukainen
Johtava asiantuntija